

Buella Mónika AZ ÉV KÖRFORGÁSA

„Télen az ember a föld szakadékaiba taszítva érezte magát, a földi sötétségtől körülvéve. Itt – ahogy a nyáridőben bizonyos értelemben önmagából ki volt emelve, a lelkesége önmaga fölé emelkedett – így most bensőleg tette szabaddá a lelkiségét, hogy télidőben ne legyen körülvéve a gonosztól.

Így egy ellenképről van szó a nyáridőhöz viszonyítva. Nyáridőben a természeti jelenségek szellemi módon beszéltek... Minden csekélységben az elementáris lények szellemi beszédét kereste az ember... Télidőben azonban magába mélyedt, és az emberen belül álmódott... Azután közeledett a tavaszi idő. Ma ez a dolog valamennyire eltolódott, akkoriban a tavaszt még inkább a télhez számították... Ahogy nyáridőben azt mondták: „Fogadd be a fényt”, ősszel a Mihály-időszakban „Nézz magad köré”, télen, mikor karácsonyi ünnepünk van: „Örizz meg a gonosztól”, így a visszatérés időszakában: „Ismerd meg önmagad” – szembeállítva a természet megismerésével...

Jézus születése arra az időszakra esett, amelyben az embert a földi hatalmak körülfojták, bizonyos értelemben a földi szakadékaiba taszították. A mondák között, melyek Jézus születéséhez kapcsolódnak, találunk egyet, amely arról beszél, hogy Jézus egy barlangban jött világra, amivel éppen arra utalnak, amit mint bölcsességet a legrégebbi misztériumban éreztek: az ember a földi sötétség ellenére is megtalálja azt, amit keres, s ez egyben az alapokat is tartalmazza, amiért az ember a gonosznak áldozatául esett. Visszhang minderre az is, hogy a tavasz közeledtére esik a bőjti időszak.

A nyári ünnep megérzése természetesen még inkább eltűnt, mint az éves körforgás többi oldalaié. Hisz minél inkább hatott az emberiségre a materializmus, annál kevésbé érezte az ember a megvilágosodást.

A mai emberiség számára éppen az az idő különlegesen fontos, ami a megvilágosodástól az őszidő felé vezet. Itt az a pont, ahol az embernek, akinek ma a természeti megismerésben kell elmélyednie, a természetmegismerésben egy isten-szellemi képét kell megragadnia... Hogyan fogja a jelenkor dicsőséges természetmegismerése a szellemi megismerést megtalálni, hogyan válja metaforává az ember a természeti ismereteket úgy, hogy abból szellemi megismerés legyen? Hogyan lehet legyőzni azt, ami önmagában tévelygve az ember alattival veszi körül az embert?...

Az embernek ma tanulmányoznia kell a természettudományt. Miért? Mert ha a mikroszkópba belenéz, akkor tudja, mi nem szellem; ha teleszkóppal a világtér messzeségébe néz, megnyilatkozik neki az, ami nem szellemi. Tiszta formájában mindaz megnyilatkozik, ami nem szellemi. Régi korokban az emberek, ha arra tekintettek, ami ma a természet, még áttűnni látták a szellemet. Ma meg kell ismernünk a természetet épp ezért, hogy mondhassuk, ez mind nem szellem. Ez a téli bölcsesség – és mindaz, ami nyári bölcsesség, más formát kell fölvegyen... Ha az ember belátja, hogy a természettudományra azért van szüksége, hogy az igazságnak ettől az ellenképétől lökést kapjon a valósághoz, akkor ki fog fejlődni az az erő, amit szimbolikusan Mihály győzelme jelent a sárkány felett.

Az ember ahhoz, ami a megvilágosodáshoz vezet, a bölcsesség fogalmát kapcsolta, ahhoz, ami a megismeréshez, a bátorságát, a higgadtságot a télhez, és ahhoz, ami a vezeklésnek felelt meg, az igazságosságot. Itt áll előtűnk a négy platonai erényfogalom: bölcsesség, bátorság, higgadtság, igazságosság. Fölvettett az emberbe az, amit korábban az éves körforgás életéből az emberek megéreztek. A Mihály-ünnepnek, az emberi bátorság

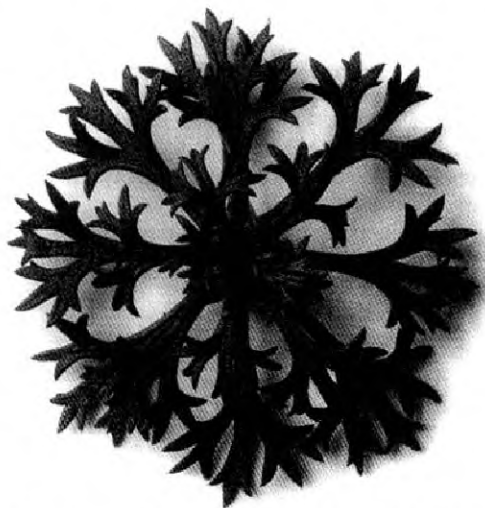
tiszteletére tartott ünnepnek azonban különös jelentőséget kell kapnia. Mert mi az, ami ma az embert visszatartja a szellemi megismeréstől? A lelki bátortalanság, a lelki gyávaság. Az ember mindent passzívan akar befogadni, úgy akar a világgal szembe helyezkedni, mint egy moziúval és mindent a mikroszkóp által akar magának elmondani. Saját szellemét, saját lelkét nem akarja aktivizálni. Ehhez belső bátorság kell.”

(R. Steiner: Az éves körforgás, mint a Föld lélegzési folyamata, 5. előadás., részletek – Fordította Kádas Ágnes)

Az Ars Topia Alapítvány és a Pagony iroda 1998. őszétől 1999. májusáig tartó természetmegismerési iskolát indított. Kétfeltesztente a Sas-hegyre látogattunk, ahol különböző gyakorlatokkal, rajzolással próbáltunk közelebb kerülni a természetben lejátszódó folyamatokhoz. A foglalkozások során volt egy állandó feladat: mindenki kiválasztott egy helyet, amelyet minden egyes alkalommal lerajzolt, megfigyelte az év során végbemenő változásokat. Az ősztől nyár elejéig tartó időszak lehetőséget adott elgondolkodni, mit is jelent valójában az évszakok változása, a látható, érzékelhető képek mit hordoznak magukban.

Az őszi folyamán a természet látható, viruló ereje lassan visszahúzódik a földre. A fák lombkoronája elszíneződik, majd lehullanak a levelek. A tél beálltával a napfényt a sötétség váltja fel. A csupasz ágak a növények csontvázaként szürkellenek a hidegben, lábunk alatt megsárgult fűcsomók lapulnak a nedves földre tapadtan. A zöld, a sárga, a piros, a kék helyett a barna, a szürke fakó színei válnak uralkodóvá. Télen a halottnak tűnő természet vesz körül bennünket. A Föld saját erejét mutatja meg, az igazi földereket. Tavasszal a növény növekedési erői összekapcsolódhatnak a kilélegzett Föld-erőkkel, a Föld eddig magába zárt lelkével. Rügyek, jelennek meg a fák ágain, amelyekből friss üde zöld levelek bontakoznak ki hihetetlen gyorsasággal, színek és illatok keverednek a levegőben. A Föld teljesen átadja magát a Nap erőinek, lelke átítadódik a Nap erejével. A növények kiteljesednek, pillangók és züm-mögő méhecskék táncolnak az izzó napsütésben. Ekkor mutatkozik meg az embernek a növénytakaró és az állatvilág tükörképében az, ami az isteni-szellemi világtól származik. A nyár azért van, hogy az embert kapcsolatba hozza a világ szellemiségével, hogy az ember megérinthesse az Isten feléje kinyújtott kezét.

Szeptembertől májusig tartó természetmegfigyeléseink során néhány apró lépést tettünk a szellem megismerésének irányába. Nem is gondoljuk, néhány levél megszületése vagy lehullása mekkora jelentőséget kaphat egy tágabb összefüggésbe kerülve.

Saxifraga willkommiana – A következő oldalakon is Karl Blossfeldt (1865-1932) növényfelvételei láthatók.

